

LBRIS

We know
books

Cristina Elena Popa Tache

Spre un drept al sufletului și al biocâmpurilor formelor de viață

Copyright@ Cristina Elena Popa Tache

Copyright@ GREEN BOOK 2021 pentru ediția prezentă

Toate drepturile rezervate, inclusiv de a reproduce fragmente din carte.

ADJURIS – International Academic Publisher

Bucharest, Paris, Calgary

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

POPA TACHE, CRISTINA ELENA

Spre un drept al sufletului și al biocâmpurilor formelor de viață/

Cristina Elena Popa Tache. - București : Editura Green Book, 2021

ISBN: 978-606-95388-0-7

Bun de tipar: Decembrie 2021

Tipărit în România

Orice reproducere, totală sau parțială a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

Cristina Elena Popa Tache

SPRE UN DREPT AL SUFLETULUI ȘI AL BIOCÂMPURILOR FORMELOR DE VIAȚĂ

ADJURIS
International Academic Publisher

GB | GREEN
BOOK

București 2021

Cuprins

Prefață	7
Introducere	17
PARTEA ÎNTÂI	26
Relevanța acestui mod de analiză	26
Despre suflet	35
Despre biocâmpuri	41
Sufletul și câmpurile energetice versus proprietatea	53
Perspectiva de definire a acestui drept:	73
PARTEA A DOUA	85
Izvoarele dreptului sufletului și ale biocâmpurilor formelor de viață	85
Identificarea izvoarelor de drept	90
Izvoarele materiale	90
Despre izvoarele de drept internațional cutumiar	94
Izvoarele cutumiare inspirate din dreptul internațional umanitar	97
Error communis facit jus sau opinia comună	100
Izvoarele jurisprudențiale	102
Actele unilaterale ale organizațiilor internaționale	104
Legislația națională	106
Izvoare din dreptul naturii și dreptul animalelor	109
Dreptul natural și rolul său	125
Influențele din dreptul canonic și dreptul ecleziastic	128
Influența din dreptul sănătății	135
Influența din dreptul la fericire	140
Principiile relevante	143
Inferențe	146
Bibliografie:	149

PARTEA ÎNȚĂI

Relevanța acestui mod de analiză

Importanța reunirii acestor două obiective de drept s-a degajat din asemănarea începuturilor, din asemănarea izvoarelor lor cutumiare. Vom observa - din cutumele ce vor fi prezentate de această teorie - cum sufletul se deosebește de gândire, de conștiință, de simțire și de materialitatea corpurilor prin convingerea că acesta este etern și supraviețuiește încetării acestora prin moartea fizică, așa cum am relatat anterior, deosebiri care caracterizează și câmpurile energetice ale formelor de viață, cu excepția trecerii în neființă, aspect ce face încă obiectul multor studii. Se consideră că biocâmpurile fizice (BCF) nu au consistență fizică și însoțesc doar structura fizică a sistemelor vii. Totodată, aceste două domenii se înrudesc și pe linia personalismului energetic, ceea ce face posibilă reunirea lor într-un singur concept care să poarte, eventual, o singură denumire, cum ar fi dreptul mediului sufletesc, dreptul fenomenelor sufletești ori dreptul sufletului și drepturi conexe. De altfel, ipoteza unei științe complexe care ar putea să se ocupe de studiul fenomenelor sufletești nu a fost niciodată exclusă de oamenii de știință. Marele savant C.R. Motru a fost de părere că da, este

posibilă o astfel de știință și chiar se întâmplă pentru studiul fenomenelor sufletești petrecute. În ceea ce privește fenomenele sufletești viitoare, în sensul de prezicere, a fost manifestată opinia conform căreia răspunsul este negativ, deocamdată: „(...) dar nu vom ignora totdeauna prevederea în materie de fenomene sufletești, ci o ignorăm acum și pentru câtva timp, din cauza nede dezvoltării științei. *Non ignorabimus, sed ignoramus*²⁰.”

Acest mod de analiză ales pentru expunerea teoriei mele a avut ca sursă de inspirație, la nivelul structurii analizei, ideea lui E. Wilson – cel ce a afirmat teoria unificată a cunoașterii în discipline – un esperanto între fizică, biologie, științe sociale și umaniste. Am constatat că prin aplicarea acestei teorii se pot deschide noi porți către noi soluții mai vaste, mai eficiente, mai ales în domeniul dreptului sufletului (al mediului sufletesc). De fapt, dintotdeauna, în procesul cunoașterii științifice, este de remarcat succesul încercării mai multor oameni de știință de a reuni anumite concepte diferite pentru o analiză comparativă, așa cum am întâlnit și în lucrările savantului C.R. Motru, cel care a mers mai departe după ce a încercat să-și fondeze anumite opinii pe științe diferite precum biologia, filosofia, istoria mai ales, psihologia, artele etc și a supus unele teorii analizei conexas mediul cosmic, mediul sufletesc cu mediul natural, opunând lumea sufletească celei materiale²¹. Cartea lui E.O Wilson, *Consilience*, a fost și ea o revelație, în același sens ²². Acest *jump toghether* al specialiștilor din diferite domenii dar și al unor noțiuni substanțial diferite, poate oferi teorii unificate, așa că am exersat și oarecum am extins imprevizibil și la un

20 C. R. Motru, *Personalismul energetic*, p. 258.

21 Vezi C.R. Motru, *Personalismul energetic*, pp. 267, 271.

22 Edward Osborne Wilson, *Consilience: The Unity of Knowledge*, Random House (1998), lucrare în care explorează chimia minții și bazele genetice ale culturii sau postulează principiile biologice care stau la baza operelor de artă, de la desenele rupestre până la Lolita.

alt nivel dezideratul lui Wilson, prin unirea dreptului cu mai multe elemente din materii diferite (suflet, sănătate, energii, natură, animale, istorie, spiritualitate etc) ce țin de realitatea socială contemporană, pentru identificarea celei mai potrivite soluții științifice.

De ce s-ar impune studiul acestui drept? Care ar fi utilitatea sa? Am expus procentele majoritare ale oamenilor ce manifestă confesiuni religioase și practică terapii bazate de energie, de cele mai multe ori, o mare parte din procent practică ambele forme.

Este cazul aici să indic procentul din populația mondială format din oamenii care apelează la medicina complementară/alternativă bazată pe câmpurile energetice ale corpurilor, care este, de asemenea, majoritar și în continuă creștere. Acestui argument i se adaugă cel potrivit căruia există mai multe studii ce prezintă interes pentru acest domeniu²³. Aceste considerente au stat la baza Raportului global al OMS privind medicina tradițională și complementară -2019, ce a fost elaborat pentru a remedia deficitul de date fiabile, credibile și oficiale din statele membre în domeniul T&CM (Traditional & Complementary Medicine). Conform Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), acest raport analizează progresul global în T&CM din ultimele două decenii și se bazează pe contribuțiile din 179 de state membre ale OMS și oferă informații valoroase pentru factorii de decizie politică, profesioniștii din domeniul sănătății și publicul pentru a valorifica contribuția potențială a T&CM la sănătate și bunăstare²⁴. Relevante sunt datele conform

căroră în baza informațiilor actuale, 88% dintre statele membre au recunoscut utilizarea T&CM, care corespunde a 170 de state membre. Acestea sunt țările care, de exemplu, au dezvoltat formal politici, legi, reglementări, programe și birouri pentru T&CM, iar numărul real de țări care utilizează T&CM este probabil să fie și mai mare, arată acest raport. Faptul că aceste state, într-un număr însemnat, se preocupă și adoptă diverse măsuri în acest domeniu, denotă o recunoaștere semnificativă. Același raport menționează că „T&CM este utilizat de cel puțin 80% din statele membre din toate regiunile OMS, peste 90% dintre statele membre din regiunile mediteraneene de est, Asia de sud-est și Pacificul de Vest raportând utilizarea T&CM. Amintesc că Thornton Streeter, directorul The Center for Biofield Sciences, prezintă energia subtilă / biocâmpul ce stă la baza T&CM, ca referindu-se la energia vitală despre care se crede că ar curge prin corpul uman. Acești specialiști au stabilit că aceste câmpuri bioenergetice umane au nume diferite în diferite culturi; Chi (qi) în medicina tradițională chineză (TCM), Ki în sistemul japonez Kampo, prana în medicina ayurvedică - pentru a menționa doar câteva. Intervențiile terapeutice care presupun că influențează tulburările biocâmpului sau restabilesc fluxul de Chi prin meridiane includ acupunctura, presopunctura, Reiki, Tai Chi, Chi Gong, Healing Touch etc. Această utilizare uniformă a T&CM în toate regiunile întărește nevoia de elaborare a politicilor, legi și reglementări adecvate, sisteme de siguranță și monitorizare și integrarea produselor, practicilor și practicienilor T&CM în sistemele de sănătate.”

Acest fapt dovedește recunoașterea „nevoii de elaborare a legilor și reglementărilor adecvate” și este de așteptat ca toate aceste eforturi de codificare să fie nu numai realizabile, dar și realizate întrucât există izvoarele de drept ce permit

23 Vezi The Professional Chamber Sanator – the Union of Biotronicists of Josef Zezulka, *Alternative Medicine (CAM) in the World : What is silenced*, Ed.Tomáš Pfeiffer, Praga, 2019.

24 Raportul este disponibil aici: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/312342/9789241515436-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, accesat la data de 02.09.2021.

acest lucru. Putem aminti că, asemeni celor ce se ocupă de *tratarea* sufletelor, obiceiurile de conduită umană ale practicienilor ce trebuie să urmeze o anumită curăţenie²⁵ sau morală, sunt incluse şi în regulile cutumiare străvechi privind practicarea medicinei alternative/complementare, cum ar fi yoga sau acupunctura despre care atestările o plasează ca practică în preistoric, deci înainte chiar de apariţia şi sedimentarea oricăror religii²⁶. Acupunctura se pare că a avut o răspândire mult mai mare²⁷ însă, important pentru această teorie este să prezentăm aspectele juridice, în special originea cutumiară a unor reguli ce trebuiau respectate de către practicanţi. Preuate din aceste tehnici

25 Spre exemplu, în reiki (o metoda traditionala japoneza de relaxare pentru o mai rapida vindecare şi recuperare a întregii fiinţe în caz de boală sau de suferinţă. Cuvântul „Reiki” este format din doua caractere japoneze (kanji): „Rei”, care înseamnă „universal” şi „Ki”, „spirit”, „energie”, „forţa vitală”), conform marilor maestri, trebuie să se afirme: „Sunt un canal curat şi perfect prin care circula Lumina vindecătoare a Universului, sunt puritatea pe care Creatorul Suprem o doreşte! Toate structurile mele energetice lucrează în totală rezonanţă benefică, perfectă şi imperturbabilă, şi în totală simpatie cu cele mai bune gânduri ale mele; mintea mea este curată şi pură, relaxată ca un cer albastru, infinit, de primăvară; sufletul meu este întreg, luminos şi armonios. Toate gândurile negative sunt arse acum din mintea mea şi sunt înlocuite de Lumina, iar Lumina determina apariţia gândurilor pozitive, benefice şi constructive. Toate meridianele mele energetice sunt curate şi luminoase, toate chakrele mele devin din ce în ce mai curate şi din ce în ce mai strălucitoare astfel încât schimbul energetic cu mediul înconjurător este acum optim nevoilor mele de aici şi acum.” (a se vedea regulile de practică a reiki ce provin de la părintele acestei practici, Sensei Mikao Usui).

26 Vezi Chuanxin Wang, *A Look Back at the History of Acupuncture*, disponibil online în cadrul Acupuncture and Massage College din Miami, FL : <https://www.amcollege.edu/blog/history-of-acupuncture>, accesat la data de 29.08.2021. Articolul său arată că „acupunctura este un sistem antic de vindecare care precede istoria înregistrată”. În ceea ce priveşte yoga, se crede că practica yoga a început chiar din zorii civilizaţiei. Conform informaţiilor ce se regăsesc în pagina oficială de internet a Ministerului Afacerilor Externe din India, într-un articol publicat de dr. Ishwar V. Basavaraddi, se arată că „ştiinţa yoga îşi are originea cu mii de ani în urmă, cu mult înainte ca primele religii sau sisteme de credinţă să se nască. (...) Yoga funcţionează la nivelul propriului corp, minte, emoţie şi energie”. În kriya yoga este folosită energia.

27 Medicul lui Napoleon, Dominique Larrey, după invadarea Egiptului, a raportat că a observat utilizarea unor dispozitive similare acupuncturii chinezeşti - moxibustia pentru a trata artrita, paralizia şi leziunile coloanei vertebrale.

străvechi ce erau bazate (unele) exclusiv pe energia corpului şi stabilirea unor meridiane de circulaţie a acestor energii, regulile impuse celor ce practică aceste tehnici bazate pe energia formelor de viaţă au fost extinse altor tehnici considerate mai noi, precum reiki. În rezumat, cei ce practică aceste tehnici se declară *canale curate* pentru transmiterea energiilor respective.

Aşadar, din timpuri străvechi au existat reguli de conduită a practicanţilor ce se transmiteau de la învăţător la învăţat, aşa cum, în primele trei secole, chiar Biserica a parcurs tradiţia apostolică²⁸ ce a fost transmisă, în special, pe cale cutumiară. Din aceste motive ar trebui, în viitor, să se înfiinţeze programe de cercetare juridică prin care să fie identificate şi colectate toate aceste mărturii ale învăţăturilor degajate din începuturile medicinei complementare/alternative, deoarece aceste tradiţii cutumiare ce au rămas experienţe vii, devin izvoare de inspiraţie permanentă pentru dreptul biocâmpurilor formelor de viaţă care acordă un rol formal obiceiului practicienilor unor astfel de terapii acceptate implicit sau explicit în conştiinţa oamenilor, prin faptul că acoperă continuitatea în spaţiu şi timp devenind în acest mod, surse excelente de drept. Normele de practică a terapiilor complementare/alternative reflectă şi ele modul în care practicienii concepeau şi concep buna funcţionare a raporturilor dintre componentele sale în social; acestea reprezintă pentru dreptul biocâmpurilor formelor de viaţă, ceea ce reprezintă pentru dreptul sufletului scrierile apostolice şi dreptul canonic, aşa fiind normele canonice ce înfăţişează modul în care corpul eclezial concepe buna

28 Didahii (între anii 75-85; Epistola lui Clement al Romei către Corinteni (câte anul 95); în Epistolele lui Ignatie al Antiohiei (începutul sec. al doilea); Apologiile lui Justin (a doua jumătate a sec. al doilea); Didascalia apostolilor (mijlocul sec. al treilea) ori Constituţiile apostolice (mijlocul sec. al patrulea).

funcționare a raporturilor dintre componentele acestuia în viața liturgică, sacramentală și pastorală. Nu are nicio relevanță aici ce religie este aleasă, ce confesiune sau ce practică de dezvoltare spirituală ori ce tip de medicină complementară ori alternativă; tot ce contează este percepția omului asupra mediului său sufletesc și asupra mediului sufletesc al celorlalte forme de viață, de unde rezultă o singură idee: căutarea unor reglementări unificate care să ajute evoluția spirituală și prin care sufletul și mediul său întreg să fie protejat și apărat. Evoluția se realizează material prin educare în instituțiile de învățământ – ce ar trebui înființate pentru acest scop, iar protecția și apărarea acestor drepturi și asigurarea libertății depline a sufletului, se realizează numai printr-un sistem legislativ foarte eficient – ce ar presupune instituții înființate pentru funcționarea acestui sistem în folosul vieții.

Este bine cunoscut că la începuturile lor, cunoștințele științei și magiei nu se distingeau și era dificilă diferențierea. De exemplu, astrologia (arta de a descifra și de a prezice destinele pe baza studierii poziției și mișcării astrilor, a constelațiilor sau a unor fenomene cerești) și astronomia (știință care se ocupă cu studiul astrilor, al sistemelor de astri, al galaxiilor și al Universului) au fost știință unificată până în secolul al XVIII-lea.

Dificultatea unei diferențieri s-a remarcat și în cazul medicinei chineze. Aceasta încorporează o istorie veche a simbolismului pictografic magic și șamanismului energetic. Qigong este un alt exemplu elocvent care reafirmă ceea ce se spune deseori când descoperim o noutate pe care nu o înțelegem: „singura diferență dintre magia ocultă și știință este timpul²⁹”. Teorema este valabilă și în sens invers, cunoscut fiind că și știința a

29 O expresie veche, utilizată în introducere de J. A. Johnson, în *Chinese Medical Qigong Therapy*, Part 1, First published in March 2002 by The International Institute of Medical Qigong.

păcătuit pendulând între astrologie, alchimie, superstiție și ocultism, fapt ce l-a determinat pe Isaac Newton să caute toată viața piatra filosofală, spre exemplu, iar lista poate continua. Deși nu vom dezvolta aici noțiuni de filosofie, nu este de neglijat noțiunea de adevăr urmărit și găsit deseori, nu fără controverse. Reamintesc sacrificiile lui Nicolaus Copernic sau Galileo Galilei. Primul, absolvent de medicină și cu un doctorat în drept canonic, a publicat în 1543 opera sa fundamentală, „De Revolutionibus Orbium Coelestium” („Despre mișcările de revoluție ale corpurilor cerești”), chiar înainte de moarte, fiind conștient de contradicțiile dintre adevărul său și doctrina oficială a Bisericii Catolice. Cel de-al doilea, Galilei – „responsabil pentru nașterea științei moderne”, așa cum l-a numit Stephen Hawking, convins de adevărul furnizat de propriile descoperiri științifice, și-a asumat un proces inchizitorial peste ale cărui urmăritori a trecut cu greu deoarece cunoștea întunericul obscurantismului căruia îi căzuse victimă Giordano Bruno (ars pe rug de Inchiziție pentru *eretismul* concepției sale panteiste și pentru convingerea asupra infinității universului), iar prin susținerea copernicanismului și-a asumat un risc considerabil, în timp ce o mare majoritate a filosofilor și astronomilor era încă adepta viziunii geocentrice (ce considera că pământul ar fi centrul universului).

Martin-Lagardette remarcă, referitor la majoritate și adevăr, cum filosoful Michel Foucault „a explorat cu brio această funcție de a spune adevărul în societate”, reflectând intens asupra a ceea ce el a numit „regimul adevărului”, adică „statutul adevărului și rolul economico-politic pe care îl joacă. Prin „adevăr” a vrut să spună „nu ansamblul lucrurilor adevărate care trebuie descoperite și acceptate, ci setul de reguli conform cărora se separă adevărul de fals și se atribuie efecte specifice adevărului”³⁰.